

Jakelussa mainitut

LAUSUNTOPYYNTÖ Pohjoismaisen saamelais­sopimuksen mahdollisen kansallisen voimaansaattamisen edellytyksistä

Asian taustaa

Pohjoismaisesta saamelais­sopimuksesta saavutettiin Norjan, Ruotsin ja Suomen välillä alustava neuvottelutulos joulukuussa 2016. Valtioiden neuvotteluvaltuuskuntien puheenjohtajat parafoivat eli neuvotteluvaiheen päätteeksi alustavasti vahvistivat sopimustekstin 13.1.2017. Sopimusneuvottelut alkoivat vuonna 2011 ja tavoitteena oli saattaa neuvottelut päätökseen viiden vuoden kuluessa. Neuvotteluja käytiin kolmen valtion välillä, mutta jokaisen valtion neuvotteluvaltuuskuntaan on kuulunut sekä hallitusten että Saamelaiskäräjien edustajia.

Pohjoismaisen saamelais­sopimuksen tarkoituksena on vahvistaa saamelaisten oikeudet siten, että saamelaiset voivat säilyttää, harjoittaa ja kehittää kulttuuri­aan, kieliään ja yhteiskuntaelämäänsä niin, että valtionrajat häiritsevät tätä mahdollisimman vähän. Sopimuksen turvaamat oikeudet ovat vähimmäisoikeuk­sia.

Neuvotteluiden taustalla oli suomalais-norjalais-ruotsalais-saamelaisen asiantun­tijatyöryhmän 27.10.2005 Suomen, Norjan ja Ruotsin saamelaisasioiden ministe­reille sekä saamelaiskäräjien puheenjohtajille luovuttama luonnos pohjoismai­seksi saamelais­sopimukseksi. Vuonna 2009 oikeusministeriön asettama työryh­mä laati arvion luonnoksen suhteesta Suomen perustuslakiin ja muuhun kansalli­seen lainsäädäntöön sekä Suomea sitoviin kansainvälisiin ihmisoikeusveloittei­siin.

Pohjoismaisen saamelais­sopimuksen allekirjoittamista koskevassa artiklassa to­detaan, että sopimus annetaan ennen sen allekirjoittamista kaikkien kolmen maan saamelaiskäräjien hyväksyttäväksi. Ottaen huomioon pohjoismaisen saa­melais­sopimuksen tarkoitus sekä alkuperäiskansa saamelaisten itsemääräämis­oikeus, valtiot siis allekirjoittavat ja ryhtyvät toimenpiteisiin sopimuksen kansalli­seksi voimaansaattamiseksi ainoastaan, jos saamelaiskäräjät Suomessa, Ruotsis­sa ja Norjassa hyväksyvät sopimuksen. Oikeusministeriön 15.2.2017 päivätyllä kirjeellä sopimus on sen 42 artiklan mukaisesti annettu Suomen Saamelaiskäräji­en hyväksyttäväksi.

Lausuntopyyntö

Oikeusministeriö pyytää jo tässä vaiheessa ministeriöitä ja muita lausunnonanta­jia lausumaan oikeudellisista edellytyksistä saattaa pohjoismainen saamelaisso­pimus voimaan kansallisesti. Suomen neuvotteluvaltuuskunnan arvion mukaan

sopimus edellyttää muutoksia Saamelaiskäräjälakiin. **Ministeriöitä pyydetään lausumaan oman toimialansa osalta sopimusmääräysten suhteesta Suomen lainsäädäntöön ja muista sopimuksen kansallisen voimaansaattamisen edellytysten kannalta merkityksellisistä seikoista. Muita lausunnonantajia pyydetään vastaavasti lausumaan havaitsemistaan sopimuksen kansallisen voimaansaattamisen edellytyksiin liittyvistä seikoista.**

Lausunnot pyydetään laatimaan siten, että niissä annettavia tietoja voidaan käyttää hyväksi valmisteltaessa asiasta aikanaan annettavaan hallituksen esitykseen sisällytettävää jaksoa sopimuksen sisällöstä ja sen suhteesta Suomen lainsäädäntöön, mikäli Saamelaiskäräjät hyväksyvät sopimuksen. Oikeusministeriö pyytää lisäksi ilmoittamaan, mihin toimenpiteisiin asianomaisen ministeriön tulisi ryhtyä mahdollisten voimaansaattamisesteiden poistamiseksi.

Lisätietoa pohjoismaisesta saamelais sopimuksesta löytyy oikeusministeriön verkkosivuilta,
www.oikeusministerio.fi/fi/index/valmisteilla/kehittamishankkeita/pohjoismaisensaamelais sopimus.html

Lisätietoja antavat johtaja Johanna Suurpää (johanna.suurpaa@om.fi, puh. +358 2951 50534) ja neuvotteleva virkamies Yrsa Nyman (yrsa.nyman@om.fi, puh. +358 2951 50293).

Lausunto pyydetään toimittamaan **viimeistään 4.8.2017** sähköpostitse oikeusministeriöön osoitteeseen oikeusministerio@om.fi word-, openoffice (odt)- tai rtf-tiedostona. Lausuntoa ei tarvitse erikseen lähettää postitse.

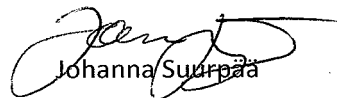
ALLEKIRJOITUS

Kansliapäällikkö

Asko Välimaa

Johtaja

Johanna Suurpää

LIITTEET Pohjoismainen saamelais sopimus suomeksi ja ruotsiksi

JAKELU
Kaikki ministeriöt
Saamelaiskäräjät
Kolttien kyläkokous
Valtioneuvoston oikeuskansleri
Eduskunnan oikeusasiamies
Ihmisoikeuskeskus
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Korkein hallinto-oikeus
Kuntaliitto
Lapin yliopisto